Ч. 175 (11.428). Львів, середа 8. серпня 1928. Poczłowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLIV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ. Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 70 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Реформа польської конституції.

Справа реформи польської конституції виросла в останньому часі на найбільш важливе питання внутрішньої політики Польщі. Не зважаючи на літні канікули, над нею працюють уряд і зближені до уряду чинники зі санаційного табору. До преси подають тільки відривки нових проектів, з яких дуже важко виробити собі ясну думку про їх справжній зміст. Одначе відомо, що ці реформи, якщо справді будуть переведені, основно змінять внутрішній устрій Польщі. Тепер Польща по формі свого устрою є державою парляментарно-демократичною. Повнота влади спочиває у Польщі в руках народу, котрий ділає через сойм і сенат, дві публично-правні установи, що таким чином являються одиноким джерелом законодатної і виконавчої влади. Уряд, щоправда, іменує президент держави. Одначе самого президента вибирає сойм і сенат, а понадто міністри є відповідальні перед соймом і таким чином вище згаданий парляментарно-демократичний принцип, знов з формального боку, ніде не є захитаний.

Та на ділі, відносини в Польщі вже здавна не відповідають букві закону конституції. І то не тільки, як загально приймається, від хвилі травневого перевороту в 1926 році. Дякуючи багатьом складним обставинам Польща вже далеко до травневого перевороту вступила на шлях фактичної переміни свого парляментарно-демократичного устрою на устрій, який ще найкраще можнаб характеризувати терміном фашизації. Суть цеї зміни лежить у перекиненню точки тяжости державної влади зі законодатних установ на уряд — як у ділянці виконавчій, так і в ділянці легіслятивній. Відомо, що вже попередній сойм „добровільно“, а фактично приневолений обставинами, передав велику частину своїх управнень у руки уряду, який на підставі т. зв. повновластей правив, можна сказати, на зразок єдиновласти (самодержавія). Травневий переворот у 1926 р. і прихід до влади марш. Пілсудського цей стан тільки закріпив. Знеможений, безвільний і безсильний старий сойм підчинявся цілком особі марш. Пілсудського, котрий таким чином міг вповні використати свою побіду в доконаному ним державному перевороті.

Але формально революція марш. Пілсудського осталася, як він сам сказав, „без революційних консеквенцій“. Іншими словами: Пілсудський, хоч насильно скинув старий уряд, всеж таки залишив і конституцію і устрій Польщі незміненим, заявляючи, що його революція є в першу чергу революцією „моральною“, чином, котрий має потрясти совістю громадянства, а цілком не замахує на дотеперішні політичні права народу. Спираючися на цій точці погляду, уряд марш. Пілсудського навіть розписав вибори до нового сойму на підставі старої виборчої ординації і тільки шляхом своєї дійсної сили, котру мав і має в цілому адміністраційному апараті, постарався ввести до нового сойму як найбільше своїх прихильників.

Та відомо, що тут уряд марш. Пілсудського не добився своєї цілі. Санаційний бльок, правда, є найсильнішим політичним угрупованням у соймі, одначе такої більшости, яку уряд хотів би мати, він у соймі не має. З другого боку, опозиційний табор теж зовсім не є одноцільний ані не бажає собі загострення конфлікту з урядом. Найсильніша з опозиційних польських партій — Польська Партія Соціялістична (П. П. С.) тільки маркує свою опозицію до уряду, критикує його на словах, але на ділі в усіх починах уряду йде йому на зустріч і за всяку ціну намагається ратувати істнуючу парляментарно-демократичну систему, розуміючи, що без неї Польща не зможе удержатися. Нема ніякої підстави сумніватися в щирому демократизмі польських соціялістів, але тим більше нема підстави сумніватися в їх справжньому державному польському патріотизмі, який на силу штовхає Польщу на шлях щораз сильнішої фашизації.

І тепер, здається, прийшла у Польщі хвиля, де фактична дійсність повинна прибрати форми закону, котрі відповідатимуть цій дійсности. Справа настільки дозріла до вирішення, що цього вирішення вже годі довше відкладати. І це тим більше, що обовязуюча нині конституція накладає на теперішній сойм обовязок переглянути і доповнити чи — як дехто каже — направити основний польський закон конституції. Отже зложилось у Польщі так, що і обставини і конституційне зобовязання пхають її правителів до праці над зміною устрою. Тому то і реформа польської конституції вийшла на порядок дня чергових важливих питань внутрішньої політики держави можна сказати примусово. Моменти-ж зовнішнього і внутрішнього характеру в рівній мірі впливають на приспішення розвязки цього питання.

Для нікого, хто тверезо дивиться на міжнародне положення, не є тайною, що невважаючи на всі спинюючі чинники, всеж таки **обєктивно** в Европі помалу назріває небезпека вибуху нового воєнного конфлікту. Ніхто не в силі сьогодня сказати: звідки саме ця небезпека найбільше загрожує, бо таких запальних місць в Европі дуже багато. Ясна річ тому, що Польща, яка положена між двома великими бльоками — німецьким і радянським, мусить заздалегідь створити собі такий внутрішній устрій, який дава би їй змогу видобути з держави максімум напруги — саме з уваги на можливий майбутній конфлікт. Це один момент.

Друга причина, яка після десяти літ державного істнування заставляє Польщу приступити до основної зміни внутрішнього устрою, корениться в її **внутрішній** структурі.

Під впливом повоєнного, революційного похміля і тоді, коли теперішні державні кордони Польщі **ще далеко не були означені**, польська Річпосполита побудувала свій державний лад на поступових нібито теоретично принципах. Чотириприкметникове виборче право плюс найбільш модерна засада пропорціональности, уряд (міністерство) як еманація сойму і його партійного складу, повна перевага сойму над сенатом і президент держави, вибраний соймом і сенатом з менше-більше тільки декораційними прерогативами — ось ці принципи, котрі лягли в основу польської конституції. Та швидко виявилося, що Польща не доросла до такої „модерної“ конституції, доказом чого були нечуваний розгардіяш і безлад у внутрішній господарці Польщі в перших літах її істнування. Друга, преважна причина, виявилася у відношенні до т. зв. національних меншин, котрі в числі около 40 проц. замешкують в теперішніх кордонах Польщі. З одного боку формально буква закону дає цим т. зв. меншинам повну рівноправність з нацією пануючою. Одначе на ділі засаду цю пануюча нація викривила і змінила вже в самому почині, бо інакше заходила небезпека, що ці, без їх волі втягнені в державні кордони т. зв. меншини, під натиском відомої політики „більшости“ у відношенні до них і у власній самобороні, зачнуть доходити до справжнього значіння і сили в державі. А ця тенденція хіба не могла йти в парі зі справжніми намірами і цілями польської державної політики у відношенні до цих т. зв. меншин.

Таким чином, здається, Польща входить в період, де скріплений пануючий елемент захоче **за одним махом** розрубати гордіяський вузол внутрішньої політики і створити такі умови, які вирішувалиб **по змозі усі** трагічні питання, котрі вона досі не була в силі вирішити.

Дальші розважання, оперті на цих даних, які досі дійшли до публичного відома, дають змогу і нам вже тепер їм ближче приглянутися.

Д-р Павло Лисяк.

Як обновити і санувати „Рідну Школу“.

(Дискусійна стаття.)

II.

Така „Р. Ш.“, якою вона є тепер, збудована на жебранині, не має рації істнування. Вона є непродуктивна. Її робота не стоїть в ніякому відношенні до коштів, які нарід на неї складає. Вона є майже безужиточним тягарем для нашого народу.

Який-же з цього вихід? Чи маємо зараз знищити цю інституцію, якою ми всі так дорожимо, чи маємо її завалити?

Ні! Ми мусимо нею ще більше дорожити і старатися всіми силами перебудувати її підвалини-фундаменти, оздоровити її й обновити на пожиток і хосен українського народу.

Я представляю собі перебудову і санацію „Р. Ш.“ в цей спосіб:

„Рідна Школа“ заводить у своїх школах наразі школярські кооперативи і пильнує взірцевого їх ведення. Вводить уже в нижчих народніх клясах принагідні гутірки з дітьми на годинах і поза годинами науки на кооперативні теми, легенько, цікаво, так, щоб дітей не мучити, не нудити цею справою, а збудити милле, живе заінтересування. У трохи вищих клясах треба заправляти вже учеників до практичної праці в кооперативі, а крім цього двічи в тиждень давати що-найменше пів години викладу й вести гутірки з дітьми про кооперацію. Від І. року семинарії і від 4-ої кляси гімн. аж до матури, крім практичного заняття в кооперативі, треба що-найменше дві години тижнево систематичної науки про кооперацію, яка обнимала би в короткому нарисі: історію кооперації, теорію кооперації, кооперативний закон про збори, вексклевий, обзнакомлення з всякого роду кооперативним діловодством, із заснованням кооператив, переводженням контролі, економією, товарознанням і т. д. Докладніший плян науки і розклад поодиноких предметів на кляси мусілаб обміркувати окрема анкета, евентуально комісія, зложена з кооператорів і педагогів. Крім цього в бібліотеках для учеників і учителів повинні находитися книжки з области кооперації в достаточній скількости примірників: українські всі, а польські і в інших мовах, доступних для школярів, найцікавіші, найцінніші. Річ ясна, що деякі важніші, цікавіші твори з области кооперації мусілиб бути призначені на **обовязкові лектури** для кожного ученика даної кляси.

Учителі „Р. Ш.“ повинні обовязково кожний на себе взяти одно або два села і працювати там постійно в неділі і свята на кооперативно-освітньому полі, закладати кружка для кооперативної самоосвіти; крім цього вони обовязані на кожному кроці і при кожній нагоді ширити та пропагувати ідею кооперації.

Організатори Повіт. Союзів Кооператив повинні бути постійно з контакті з кооператорами-учителями й молоддю та опікуватися шкільними кооперативами, служити їм радами і виясненнями та мати на оці їх взірцевий розвиток.

В цей спосіб ми скоро підховали би ідейних інтелігентних кооператорів, а не мусілоб мати той наслідок, що в недовгому часі більшість українського населення булаб обєднана в кооперації.

Щодо збірок в часі коляди і Великодня, то ми мусимо збирати на „Р. Ш.“ ще інтензивніше, як збирали досі, але рівночасно з цею роботою требаб постаратися, щоб кожна кооператива І., II. і III. ступня була членом „Р. Ш.“ і внесла до неї як удільну квоту, рівну 10 проц. своїх уділів. Ці уділи **мусілиб** бути уміщені в касах відповідних центральних або повітових кооперативних установ. Самі уділи булиб ненарушимі, а „Р. Ш.“ користуваласиб тільки дивідендою. Кожний кружок „Р. Ш.“ мусів би бути обовязково членом кооперативних установ у даних місцевостях, вносячи там відповідні уділи, беручи на свій пожиток тільки дивіденди й евентуально товарові звороти від закуплених товарів. Річ ясна, що всі складки з коляди й писанки **мусілиб бути** уміщені тільки в якійсь центральній **кооперативній** установі.

Опріч цього треба замінити книгарню „Рідної Школи“ на кооперативну. До неї кооперативної книгарні, назвім її прим. „Книгоспілкою“, мусілаб належати обовязково кожна кооператива І., II. і III. ступ-

ня, „Маслосоюз" і кооперативи всякого іншого роду, які вже істнують і які ще колись у нас повсталиб. Ці кооперативи і кружки „Рідної Школи", „Просвіти", Луги, Соколи і т. п. вносилиб уділи до „Книгоспілки" у висоті одного золотого від члена кооперативи І. ступня й інших товариств, а кооперативи II. і III. ступня, як також головні товариства (прим. „Просвіта", „Рідна Школа") 1.000 зол. Крім ріжних українських установ до „Книгоспілки" повинен би належати як член кожний шануючий себе українець, вносячи уділ у висоті бодай 50 зол. В разі потреби можнаб деяким фізичним членам і кооперативам позволити сплатити уділи ратами, прим. на протязі 2-ох років. Одначе найкраще збирати уділи відразу готівкою, а на випадок недостачі готівки безумовно жадати добре виповненого і належно підписаного векселя, бо його можна зараз замінити на гроші. Бож два рази тільки той дає, хто скоро дає!

В цей спосіб при інтенсивній, щирій кооперативній праці удалося би стягнути всі уділи кооператив та інших установ і бодай 10.000 фізичних членів. Це дало би „Книгоспілці" „Р. Ш." уділовий капітал до обороту в сумі що-найменше 1 міліона зол. Чистий зиск, який би виказала „Книгоспілка", мав би обовязково йти на удержання шкіл „Рідної Школи". Маючи такий поважний капітал, „Книгоспілка" могла би приступити до видавання шкільних книжок, книжок з ділянки сільського господарства, в першу чергу кооперації, а відтак і з ділянки інших наук та книжки для дітей. „Книгоспілка" як кооперативна інституція мала би дуже улекшений збут книжок сільсько-господарських, кооперативних і загалом книжок для селян — через Повіт. Союзи, а тим самим і кооперативи І. ступня, які мусіли би обовязково купувати ці книжки до кооперативних бібліотек. Я є переконаний, що кожна читальня закуповувалаб ці книжки за посередництвом місцевої кооперативи, а крім цього майже в кожному селі найдеться бодай двох-трьох свідомих селян, які куплять книжку, яку дістануть на місці в кооперативі свойого села. В цей спосіб наладнана кольпортажа через кооперативи дає можність, на мою думку, в короткому часі розпродувати книжки, річ ясна: цікаві й пожиточні для селян, в накладі 10.000 і більше примірників.

Зібрані таким робом капітали далиб можність „Книгоспілці" приступити вже небавком до власного виробу шкільних зшитків для всіх типів шкіл, бльоків, ріжного роду нотаток і паперових виробів, як також ріжного роду шкільного приладдя; все те при зорганізованім ринку збуту кооперативами моглоб бути розпродуване масово і принести дуже значний дохід. Всі чисті зиски „Книгоспілки" і її підприємств малиб обовязково піти на удержання „Рідної Школи".

Через таке скооперативування „Р. Ш." наші кооперативи, будучи членами „Р. Ш.", висилалиб на загальні збори „Р. Ш." своїх представників. Цим шляхом увійшлиб до „Р. Ш." нові люди. Це обновилоб до певної міри „Р. Ш." і внеслоб до неї нового духа. Через це кооперація моглаб мати деякий вплив на діяльність „Р. Школи", а „Рідна Школа" моглаб мати що-раз то краще й певніше матеріяльне забезпечення. З часом, як наші кооперативи через те скріпилисяб і поширили би свою діяльність, то рідношкільна „Книгоспілка", а з нею і кооперація моглиб перейняти зовсім на себе „Рідну Школу" — як один з виділів кооперації.

Про те, як цю справу найкраще перевести в життя, можна ще неодно сказати і в дальшій дискусії певно виринуть дуже цінні, спасенні думки. Річ тільки в тому, щоби при цій роботі зникли всякі льокальні, особисті амбіції й амбіції кружків, філій Головної Управи „Р. Ш." та інших установ. Річ тільки в тому, аби люди, які працюють в „Р. Ш." і в інших установах, здали собі з цього справу, що якби „Р. Ш." стала вже на цілковитім удержанні кооператив, якби вона стала шкільно-виховавчо-культурним виділом кооперації, — то вона тільки обновиласяб, скріпиласяб, набрала би в себе іншого живого, правдиво-народнього українського духа; вона стратила би глиняний, жебрачий фундамент, на якому вона побудована. Всі ми повинні здати собі з цього справу, що тільки школа, забезпечена фінансово, школа, яка може подавати науку **безплатно**, яка може забезпечити певно й достаточно життя й будуччину свого учителя і його родини, може добре і справно працювати для добра народу. Тільки така школа, яка не терпить нужди в матеріяльних засобах і середниках, яка є по можности найменше залежна від державних чинників, може бути правдиво народньою школою, не тільки із зовнішнього вигляду, але й своїм духом, по суті. Тільки „Р. Ш.", яка зіллється з кооперацією і враз з нею стане до ідейної праці не лиш на економічному, але й на культурно-виховничому полі з метою зміни, перетоплення характеру народніх мас, буде правдиво рідною школою. Така школа буде рідною, яка приноровить свої пляни до вимог і потреб свого народу; тільки така школа не буде підготовляти й висилати цілі кадри своїх вихованців до праці й на службу до чужих, а зробить їх життєздатними і спосібними та вповні кваліфікованими, хоч і без державних патентів, до праці для свого народу, в своїх інституціях, а передовсім в українській кооперації, яка тоді могтиме створити для них усіх відповідні варстати праці.

Тільки в цей спосіб „Р. Ш." причиниться до приспішення зміни нашого теперішнього незавидного положення, тільки вона вкупі з кооперацією може довести до того, що український нарід нарешті заживе в добробуті — як самостійний господар, який би свобідно сам порядкував собою і своїми справами.

Михайло Ростковича.

Питання без відповіді.

Від нашого кореспондента

Париж, початок серпня 1928.

I.

Чи Анґлія може вічно жити із своїми міліонами безробітних? Чи вічно могтиме вона удержувати 1 і пів до 2 міліонів безробітних, з їх жінками й дітьми, — коштом свого бюджету, себто коштом оподаткованих або іншими словами: коштом свого національного майна?

Правда, частина тих безробітних — але тільки дрібна частина — добровільно безробітні; вони привикли вже від 5, 6, 7 років кожного тижня зголошуватися за виплату „підмог для безробітних" і — підмогою цією вдоволюватися; іншого (тобто: ніякого) заняття вони не шукали, а як припадком хто їх кликав на роботу, то вони відмовлялись. Ще інші, користуючись слабістю франка в порівнанні з фунтом штерлінґів, переїздили канал і осідали у Франції, як рентієри. Одначе кінець кінців це тільки виїмки. Бо добровільних безробітних в Анґлії все таки — обмаль, а недобровільних, примусових — міліони.

Питання безробіття сьогодні найважніше питання внутрішньої політики Анґлії. Воно рівнозначне з питанням про відношення між скількістю людности і засобів прожитку. Ось чому сьогодні знов говорять в Анґлії про Мальтуса: його перестали гудити „неморальним", а привчилися бачити в ньому небуденного економіста й статистика. Він на сто літ заздалегідь передбачив сьогоднішні відносини. Дивлячися на сучасне йому перетворювання Анґлії з держави хліборобської, морської й купецької в державу промислову, він застрашився швидкістю зросту людности, уможливленою промислом. Як і чим могтимете вижнвити цю людність? — питався він англійців.

Питання це ставить собі нині кожний думаючий анґлієць. Але легше поставить питання, ніж на нього відповісти. Тай взагалі: невже всі питання мають відповідь? Ми скильні думати, що далеко не всі. Тай що як у метафізичній ділянці, так і суспільній, себто також у національно-політичній, багато питань, і то наболілих, ніколи ніякої відповіди не одержать. Хіба, що схочемо назвати відповіддю — смерть даної суспільної групи. Одначе над такою „відповіддю" не варто собі ломити голову.

II.

Анґлійські аптикарі і дроґеристи розвязують питання анґлійського перелюднення і безробіття — по свойому. Серед багатьох інших зверхніх ріжниць, які кидаються у вічі кожному, хто тільки-що переїхав канал і, ходячи по льондонських вулицях, ще має голову повну картин французької вулиці, — серед цих ріжниць одною з видатніших є ріжниця у виставах на вікнах аптик і дроґерій. У Франції вони переповнені косметиками; в Льондоні — безліччю зразків прочищуючих препаратів тай — приладів „мальтузіянських". Перші — простий наслідок препоганої кухні анґлійської (ще гіршої від берлінської), з її недопеченою, кривавою бараниною, і з її квартами кріпкого, чорного чаю. Другі — спосіб (який слабий!) на перелюднення. Зрештою нетільки аптики роблять рекляму цим приладам: служать цій пропаґанді також проповіди по церквах, виклади по клюбах, окремі товариства.

А у Франції все те законом заборонене, під строгими карами. Та, здається, що на французьку недолюдненість ці заборони мають такий-же незначний вплив, як вистави ці на анґлійську перелюдненість і безробіття.

П. Макдональд інтерпелював недавно про безробіття п. Болдвина. Очевидно, він робить відповідальним за безробіття — консервативний уряд. Думав би хто, що п. Макдональд знає лік на безробіття: де там! Він тільки промовляє, робить опозицію і обіцює золоті гори. А як останню пораду, він радить — не мати забагато дітей. Знали-ж і без нього, що британські острови перелюднені.

III.

Анґлія продукує харчів доволі на виживлення своєї людности протягом не цілих трьох днів на сім днів тижня. На решту днів треба купувати харчів за кордоном і платити за них виторами своєї праці. Довгий час Анґлія несла цей тягар дуже легко: вуголь запевняв їй її гаразди. Вже тому сто літ, коли ліквідувалися наслідки Наполеонських війн, уже тоді вуголь виратував Анґлію від банкротства, в яке попалася напр. Австрія. Але відносини змінилися, і нині самовладне царство анґлійського вугілля вже належить до історії.

Що отже остається? — Еміґрація! Зорганізувати еміґрацію масову — це нині мета анґлійської соціяльної політики. Треба кудись вилити надмір людности. Куди — це інше питання, зновже нелегке, може навіть безнадійне: адже Зєдинені Держави Америки закрили браму перед масовою іміґрацією, а британські Домінії теж немають найменшої охоти приміщувати у себе анґлійських промислових пролетарів. А хліборобів, яких деякі Домінії ще прийма-либ у себе, Анґлія на вивіз не має.

„Наука" з цієї історії така, що крайно небезпечно, коли країна покидає хліборобство і віддається майже в цілости промислові. Анґлія недужає своєю промисловою культурою. Німеччина — майже те саме — з тією ріжницею, що вона навіть не має домінії, незалежних, та все таки звязаних приязню і союзом.

А Італія наосліп, навманя кидається в сліди Німеччини.

В. П.

За океаном.

Посвячення угольного каменя дому „Провидіння".

Фундаменти нового дому „Провидіння" в Філядельфії вже готові і вже зачалась дальша будова. Тому поставлено в середу, 18-го липня 1928, угольний камінь нового дому „Провидіння". Посвячення угольного каменя відбулося в середу в 11-ій годині передполуднем. Обряду посвячення довершив владика Константин Богачевський, покровитель „Провидіння", в асисті оо.: Івана Ортинського, Йосифа Чаплинського, Антона Лотовича, Олександра Пика, Мирона Даниловича, Е. Теодоровича, П. Пронька. По відправі епископ Константин підписав перший пергамінову грамоту, а відтак підписали: предсідатель „Провидіння" о. Іван Ортинський, духовний управитель о. Йосиф Чаплинський, представник консисторії о. Антін Лотович, контрольори: о. Олександер Пик, голова й о. Мирон Данилович і Михайло Кухта, члени: далі секретарі, радні уряд „Америки" і робітники, будівничий і архітект. Грамоту замуровано разом з одним примірником „Америки" з 19. п. м. і звінкою американською монетою в угольному камені. Відтак по покінченню обряду посвячення присутні урядовці „Провидіння" пішли на піврічне засідання Організації.

Особисті вісти.

Молодий український лікар у Філядельфії **д-р Сильвестер Черняк**, здав дня 12. п. м. лікарський іспит перед комісією стейту Пенсилвенія. Д-р Черняк є лікарем-хірургом, а від хірургів вимагають, щоб вони відбували наукову подорож по університетських операційних лабораторіях і шпиталях за кордоном. Д-р Черняк виїхав саме 20. м. м. з Ню Йорку до столиць Европи на доповнення хірургічних студій в тамошніх лабораторіях і шпиталях. Д-р Черняк було в Льондоні, Парижі, Берліні і Відні. Відтак відвідає рідний край, Галичину. Вся подорож д-ра Черняка потриває біля 5 місяців. Д-р Черняк — це член української громади в Філядельфії, де його всі добре знають як щирого українського громадянина і патріота.

Дня 17. м. м. відбулося в Шикаго, Ілл. вінчання д-ра Омеляна Тарнавського з панею Катериною Стецюковою, в українській католицькій церкві св. Николая при Оклі і Райс Ст. Д-р Ом. Тарнавський — це бувший старшина У. Г. А., а п-і К. Стецюкова — це вдова по священикові, якого перед кількома роками застрілила в церкві п-і Струтинська, з дому Січинська.

Боротьба з алькоголізмом на Україні.

Харківські „Вісти" з 31. липня п. р. приносять інтерв'ю свого співробітника з відповідальним секретарем всеукраїнського Т-ва боротьби з алькоголізмом Ліфшіцом про найближчі завдання праці того Т-ва. Їх змалював секретар Ліфшіц ось як:

„Насамперед, при т-ві утворюється науково-дослідницька секція та секція санітарної освіти і пропаґанди завдань т-ва. В роботі науково-дослідницької секції візьмуть участь катедри соціольоґії та гігієни, головним чином у галузі розроблення статистичних матеріялів (статистика вживання алькоголю, обсліди наслідків вживання алькоголю і т. інш.). Особливу увагу звернуть на алькогольний психоз правопорушення на базі алькоголізму то що. Крім того, науково-дослідницька секція вивчатиме проблєми заміни алькоголю іншими харчовими продуктами, т. зв. антаґоністами алькоголю (чай, кава, безалькогольні напої і т. і.).

В розвиток декрету Раднаркому від 1927 року, що вже в деякій мірі обмежує розповсюдження спіртних напоїв та установлює деякі форми боротьби з алькоголізмом, т-во передбачає підготовання на протязі найближчого часу проєкт нового декрету з цілою низкою нових обмежень. Так, наприклад, один з пунктів чинного декрету дозволяє загальним зборам робітників та сільським сходам ухвалювати постанови про заборону продажу спіртних напоїв в їхніх районах. Цим декрет і обмежується, тоді як відповідний декрет Раднаркому РСФРР дає також право місцевим органам влади проводити вимоги робітників чи селян в життя.

Отже, на думку т-ва треба й на Україні завести такий порядок, щоб місцева влада обовязково проводила в життя такі постанови робітників та селянських сходів.

Крім того, пункт декрету про обмеження місць продажі алькогольних напоїв треба доповнити забороною продавати його через сітку робітничої кооперації. Т-во передбачає також поставити перед відповідними органами питання про заведення протиалькогольного навчання в обовязковий курс по школах та вузах всіх типів, а насамперед, в семирічках міського та сільського типу. Треба також заборонити вживання спиртних напоїв на ріжних офіціяльних святах, ювилеях, бенкетах і т. ін.

Велику роботу передбачається повести також по лінії кооперації. Насамперед, треба буде усунути продажу спиртних напоїв з громадських їдалень та з кооперативних крамниць. Роботу цю буде проведено через кооперативний актив — кооперкомами.

Протягом найближчого часу т-во передбачає провести спеціяльне обслідування вживання алькоголю на місцях через спеціяльних кореспондентів, анкети т. інш. Ставиться також питання про видання спеціяльного масового протиалькогольного журналу українською мовою.

Нині т-во розсилає на місця типовий проєкт статуту т-ва боротьби з алькоголізмом. Після затвердження цього проєкту відповідними радянськими органами виробиться масову програму діяльности для низових осередків боротьби з алькоголізмом на підприємствах, в житлкоопах, клюбах, радустановах т. і. Між іншим, передбачується також організувати гуртки допомоги т-ву боротьби з алькоголізмом по інших добровільних товариствах. По одинадцяти округах України нині зорганізовані вже округові філії т-ва

В боротьбі з алькоголізмом т-во накреслює також низку заходів просування до маси кіна, радіо театрів та книжок. Передбачається також відкрити низку часнь, кофеєнь та інших установ колективного побуту. Крім того, т-во організовуватиме допомогу в будівництві наркодиспансерів та інших лікувально-профілактичних установ. Для своєї широкої роботи т-во передбачує одержати спеціяльні асигнування з коштів державного бюджету, а також від своїх юридичних членів (профсоюзи та кооперативні організації, радустанови т. інш.).

Нема сумніву, — зазначив д-р Ліфшиць, що в своїй роботі т-ву доведеться провести велику ідеологічну боротьбу з ріжними сектанськими організаціями, що провадять ту саму роботу, але з іншою метою, а також з деякими представниками правих груп спеціялістів, зокрема, лікарями, що до анти-алькогольної боротьби підходить не з соціяльно-марксистського погляду, а з морально-поетичного та біольогічного боку. Таким чином спираючися на активну підтримку радянського суспільства, я гадаю, що т-во зможе дати значну допомогу в галузі успішного розвитку соціялістичного будівництва та культурної революції".

Все було б дуже гарно, якби не те, що сама радянська влада сприяє алькоголізмові та розпіячуванню населення монопольними виробами алькогольних напитків у величезних масах. Від монополі алькоголю має держава величезні прибутки і тому мабуть ніколи продукції алькоголю ні не припинить, ні не зменшить. Одиноким засобом боротьби з застрашаючими наслідками алькоголізму є життя та поправа матеріяльного положення всього населення. А цього ні з рад. влади не видно.

Останні вісти.

ЛІКВІДАЦІЯ БАНКІВ В ПОЛЬЩІ.

У звязку із вступленням в життя нових приписів про закладові капітали банкових інституцій, на підставі яких від банків вимагається виказання капіталом в 5 міл. зол., багато досі існуючих в Польщі банків буде знищених, бо не оперують такими високими капіталами.

УРОЧИСТЕ ВІДКРИТТЯ КОНГРЕСУ II. ІНТЕРНАЦІОНАЛУ.

Дня 5. серпня в Брюселі при участи прибувших 650 делеґатів з 28 країв урочисто відкрився III. конгрес II. Інтернаціоналу. Збори відкрито промовою голови екзекутиви II. Інтернаціоналу тов. Гендерсона, по якім забрав голос провідник бельгійських соціялістів Вандервельде. Пополудні відбувся похід містом на протязі майже трьох години з участю 16.000 умундурованої робітничої міліції під тисячами праперів.

СРСР ХОЧЕ ПРИСТУПИТИ ДО ПАКТУ КЕЛЛЬОҐА.

Як подають з Риги, головним предметом конференції Літвінова зі Штреземаном в Берліні була справа пакту Келльоґа. Совітський уряд, бажаючи приступити до пакту Келльоґа, звернувся через Літвінова до Штреземана, щоб німецька дипльоматія поділала на політичні вашинґтонські кола в тім напрямі, щоб нарівні з іншими був запрошений до пакту Келльоґа і СРСР. В заміну за те, сов. уряд мав би уділити господарським американським сферам ряд концесій або значних замовлень. Одначе акція ця не мала успіху в америк. політ. кругах.

ЕКСПЛЬОЗІЯ АМУНІЦІЇ ПІД БУКАРЕШТОМ.

Дня 6-го ц. м. з незнаної причини наступила експльозія в складі амуніції в одній з давніх фортів Катцелю під Букарештом. Вилетіло в повітря 400 гарматніх набоїв великого калібру. Вибух викликав пожежу.

СТРАШНІ НАСЛІДКИ ЦИКЛЬОНУ В БАВАРІЇ.

Над Бамбергом і його околицями пройшла страшна буря з градом. Град знищив цілком збіжє, а цикльон на протязі багатьох кільометрів понищив гірські ліси. Удари грому викликали в Бамбергу кільканадесять пожеж. Знищено на бамб. стадіоні галю і будинок 200 м. довжини, повалено на землю фабричні комини. Шпиталі заповнені раненими.

МАНІФЕСТАЦІЯ ФРАНЦ. КОМУНІСТІВ.

Минулої неділі в Парижі на передмістю Іврі, комуністи виступили з маніфестаційним вічем. Інтервенція поліції не помогла і маніфестантів розігнало військо. Арештовано 138 осіб.

По широкому світі.

Польська преса передає зі зрозумілим заінтересуванням звідомлення про чисельний стан литовської армії. Після останніх обчислень має литовська армія 3 дивізії, які підчас мира представляються в числі 1.800 офіцерів і 20.000 підофіцерів та радових. На технічне випосаження литовської армії складаються: 52 легких і 12 важких гармат, 600 легких і 350 важких скорострілів, 44 літаки і 33 танки. Штаби згаданих 3 дивізій поміщені в містах: Поневежах, Мариямполі і Ковні. Підчас війни числить литовська армія 100.000 війська, крім стрілецьких організацій і шавлісів.

Китай загрожений новою домашньою війною. З Пекіну приходять вістки, що на манджурському кордоні формуються нові відділи до боротьби з націоналістичною армією.

В суботу, 4. ц. м. зарядила бельгійська влада стріляння з гармат, биття дзвонів і свист фабричних сирен як пригадку бельгійській суспільності про роковини нарушення німецькою армією бельгійської території.

Передвиборча атмосфера в Злучених Державах стоїть тепер під знаком промов двох головних кандидатів на президента, Гувера і Сміта. Гувер виголосить свою першу кандидатську промову в Лілянд Стенфорд в університеті Каліфорнії, дня 11. ц. м. На промову Гувера злучуться представники республиканських партій зі всіх стейтів. Сміт буде промовляти перший раз з губернаторського дому в Олбені в стейті Ню Йорк. Кожний з кандидатів виголосить 15 великих промов. Усі промови будуть передавані через радіо так, що 40 міліонів населення (бо стільки є радіоаматорів) буде їх рівночасно слухати.

Президент Мосціцький візьме участь у відчиненні Міжнародного Конґресу Правників у Варшаві.

В Парижі арештували 100 комуністів за те, що допускалися образ на адресу поліційних агентів підчас недільного зїзду своєї партії.

В Єрусалимі й околиці був легкий землетрус. Поважніщих шкід нема.

Американські купецькі організації проєктують улаштувати загально світову виставку в Ню Йорку для звеличання 200 літніх роковин уродин Вашінґтона.

Згорів арсенал у Фрайбургу в Швайцарії. Шкоди переходять 1 міліони франків.

Великий буревій навістив Закарпатську Україну. 1 особа вбита, багато ранених. Телеграфічні і телефонічні получення перервані.

11.000 учасників світової війни зїхало в англ. портів. Вони мають звидіти поля англійсько-німецьких боїв у звязи з 14-літтям приступлення Англії до світової війни.

Міська Рада в Ковні приступила до праці над будовою порту

В Румунії поставили перед суд майже цілий адміністраційний апарат одного з повітів за хабарі і вимушення.

ВІДГУКИ ДНЯ

Напр[illegible]влена помилка.

Свого часу я помилявся. Правду сказавши, я щодня помиляюся, але свого часу я помилився грубо.

Не знаю, чи хто пригадує собі мій фейлетон зперед тижня, — я пригадую собі навіть зперед року.

Отже свого часу написав я був фейлетон про купецькі здібности українців, де накинувся на них з безсоромними насмішками за недостачу купецького хисту. Навів я був два чи три приклади, які мені тоді видавалися характеристичними для нації, але тепер бачу, що це були відокремлені факти, яких не можна узагальнювати.

Зате тепер бюся в груди і кажу: моя вина!, бо маю зовсім протилежні докази.

Беру перший з краю:

Одна з моїх безчисленних тіточно-тіточних тіток, взялася до промислу і торговлі. Себто перше до промислу, а потім до торговлі, бо спершу промишляла як роздобути расові кури, а потім почала торгувати їхніми яйцями. Інтерес ішов знаменито і не було дня, щоб тітка не діставала або посилки назад, або рахунку за аноиси.

Вже цей один приклад вистав би, щоби мою попередню помилку направити. Адже він наглядно доказує, що ми народ промисловий і з купецьким хистом. Але це ще нічого в порівнанні з дальшим.

Одного дня на курячім хуторі зробився рух, якого не бувало. Прийшло величезне замовлення, яке відразу ставило на ноги яйцеве підприємство. Якийсь пан, не кажу учитель чи гречкосій, замовляв 16 (словами: шістнадцять) яєць і давав до пізнання, що готов за них готівкою заплатити. Расові кури дістали подвійну пайку їди і пішли під обсервацію на цілу добу. Тітка ходила схвильована і ждала на вислід, як дехто на атлянтійський перелет.

Нарешті!

Ледви сонце виглянуло зза плота, а вже цілий хутір знав веселу новину: над раном прийшло на світ шістнадцять біленьких, любеньких, расових яєчок.

Новороджені не довго тішилися білим світом. Ще теплими запаковано їх у пачку і вислано до місця призначення.

На курячім хуторі почалися з того дня великі зміни. Накуплено нових кліток, дротяної огорожі і т. п., а навіть серіозно застановлялася тітка, чи не справити б „рентгена", щоб піддести видатність курей. Що значили ті незначні видатки, коли йдуть такі замовлення!

Адже, якби що-дня кілька таких!..

Гроші за яйця не надходили.

Тиждень.

Два.

Три.

Цо місячні прийшов як одно замі[illegible]

страшенний видаток: Картка до неоцінимого пана з упімненням.

На це прийшла відповідь:

„Вельми Шановна Пані! Дивує мене Ваше пізне письмо. Я замовляв шістнадцять, а прийшло тільки дванадцять. Чотири збилися по дорозі і я маю страту. Ясно, що не я Вам, а Ви, Вп. Пані, дякуєте мені заплатити рахуючи по 50 сот. за яйце, себто 2 золотих. Очікуючи прихильної полагоди, остаю з глибокою пошаною і цілую ручки Н. Н."

Кілька днів пізніше появилося в часописах оголошення, що є „від зараз" на продаж знаменито просперуюча куряча ферма.

Це моя тітка ліквідувала в розпуці свій інтерес.

Прошу тепер обєктивно і спокійно сказати: Чи є де на світі народ з більшим купецьким хистом, як ми?!.. Адже це геніяльний помисл, жадати відшкодування за незамовлений товар! Рути, яку цього не видумає ні жид, ні вірменин, ні навіть грек.

Це можливе тільки серед українців

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ

— **Епископ Будка в Галичині.** У 166. ч. „Діла" появилася новинка під повищим заголовком. У ній між іншим сказано: „З митрополитом перебуває в Римі його брат, ігумен монастиря Студитів в Уневі о. Климентій Шептицький". З найдостовірніших джерел довідуємося, що ця інформація мильна, бо о. ігумен Климентій Шептицький у Римі не був і туди не вибирався. Постійно і без перерви перебуває він в Уневі.

— **Умовим безробітним до відома.** Від Округового Заряду Фонду Безробіття у Львові одержали ми письмо, в якому повідомляють нас, що почавши від серпня ц. р. буде виплачувати доразові запомоги львівський магістрат, евв. видів Ради Повітової. Запомоги будуть виплачуватися в останньому тижні кожного місяця. Всякі рекламації і просьби щодо вчасніших виплат запомоги не будуть братися під увагу. Сподівана є дальша редукція запомог. Від 1. вересня ц. р. Уряд Посередництва Праці вводить нові контрольні терміни. В інтересі безробітного є отже подбати про те, щоби із ними запізнатися.

— **Львівська хроніка.** На Левандівці намагалася отруїтись 20-літня Евгенія Дятель. — Авто переїхало Станіслава Козла. — На вулиці Ісаковича якийсь Бойчук пробив ножем Володислава Пелмажа. Пелмарем заопікувалося поготівля, Бойчуком поліція. — В Кривчицях упав до новонакопаної криниці 35-літній Филип Берляс. Жертву власної неуваги відставили в грізному стані до шпиталю. — Не вдалося крадіж памусть пановії на вул. Вадевіє. Очистивши гарно помешкання Емілії Линк під ч. 3, патрапився крижу служниці з сусідства і покинувши весь добуток своєї праці, чим скоріше дав ногам знати. — Хотів кинутися з жінкою під поїзд Мальчек. Замешк. при вул. Кульпарківській, з наміром за переїханим льокомотивою ублеженим песиком. Залярмоване поготівля відвезло його до загального шпиталю. — Львівські вломники ограбили помешкання Емілії Кравцевої при вул. Зеленій 38 і Юліана Поповя, зам. при вул. Зеленій ч. 37.

— **З постійної хроніки.** В слідчому уряді в Гродні викрили великі зловживання. Арештували агентів Суходольського, Добжанського й Лукашка, яких закидують хабарництво, і цілу масу [illegible]. Секретар слідчого уряду Станислав Гр[illegible] Бемер покінчив самовбивством. — Біля Бемер[illegible] невідомий бандит на жінку, [illegible] що йшла дорогою. Ограбивши та [illegible], бандит кинув тіло жінки [illegible] кільометрів від [illegible] на місце [illegible] комісія. — Біля [illegible] бандити [illegible] 30 золотих [illegible] і ограбовано [illegible] — На [illegible] Райська і [illegible] Казимира [illegible] — В Самборі [illegible] Рудницька [illegible] на справу С[illegible] Р. С. Т.

— [illegible]

Стефан Зауди ... великих розмірів, мабуть останок з якогось передісторичного звіряти.

— **Смерть — або рак.** На Кубі виготовив національний комітет гігієни проєкт, який давав би засудженим на смерть право вибору: виконання присуду смерти — або защіплення рака. Ті, які згодилисьб на защіплення рака, будиб віддані до диспозиції медичних факультетів. По дванацятьох роках, колиб засуджені були ще при житті, їх випускалиб на волю. Проєкт буде відданий під наради й голосування в парляменті.

— **Ріжні вістки.** В Злучених Державах організують новий аеронавтичний клюб, який своїми швидкими і вибагливими літаками буде стояти до розпорядимости американських міліонерів. — Міс Іргардт, що перша з жінок перелетіла Атлянтійський Океан, прислала Ліндбергові чек на 1.500 долярів як запомогу на opганізовану Ліндбергом експедицію до полудневого бігуна. — В Швайцарії вийдуть нові монети пять, дво й однофранкові, як також банкноти пять і десятьфранкові. — Нанкінський уряд зарядив, щоб усі жінки понижче 30 літ одягалися по европейській моді. — В одному з копальняних шибів близько Йоганесбурга провалилася стіна, придавлюючи на смерть тринацятьох шахтирів. — Французький міністр справедливости скоротив тюрму 26-ом вязням у Клєрво, які підчас пожежі тюремного будинку взяли живу участь у ратівничій акції.

— **Кінотеатри під вільним небом.** Філядельфійська кінематографічна компанія ставить цілий ряд т. зв. „кін під вільним небом". Це є кінотеатри побудовані так, що викликують у видців враження, начеб вони були під вільним небом. Крівля побудована і помальована як небо. По ній пересуваються електричні зорі і летучі хмари. Льожі у виді старих еспанських палат придають салі поетичного вигляду. Глядач має враження, що він під вільним небом серед еспанських віль.

— **Американські туристи й доляри.** Як відомо, американці є завзятими туристами. Статистика й окремі анкети митної влади Злучених Держав виказали, що найбільшою симпатією американських туристів тішиться Европа, де рік-річно лишають вони кількасот міліонів долярів. В одному тільки 1927 р. лишили амер. туристи 617 міліонів долярів в Европі, з чого 190 міліонів припадає на саму Францію. По Франції, найбільше поїздок уладжують амер. туристи до Англії (40 міл. дол.). На третьому місці стоїть Італія (31 міл.), а дальше Німеччина (20 міл.), Швайцарія (15 міл.) і Бельгія (10 міл. дол.).

— **Електрична людина.** Великі філядельфійські електро-технічні склепи демонструють на своїх виставах електричну людину, т. зв. „телевокс" (дальноголос). Згаданий „телевокс" виконує всі доручені йому телефоном чинности. Розмовляється з таким „телевоксом" при помочі відповідних свистів. Голос уладжує в ріжні електричні прилади в електричній людині, що виконують відповідні чинности. Напр. як получити таку електричну людину з фортепяном, то вона може заграти і спинити гру. Також можна контролювати електричні радіоапарати, грамофони, вітраки, печі і т. п., загалом усе, що має електричне получення на всяку віддаль через телефон.

— **Тунель під Босфором.** Англійсько-італійське товариство для будови залізничого шляху Дураццо-Константинополь предложило турецькому правительству в Ангорі проєкт будови тунелю, який лучив би оба береги Босфору. Турецький уряд принціпіально проєкт приняв, але поставив низку умовин.

— **Катастрофи і нещастя.** В портовому місті Спеція в Італії експльодувала фабрика стрільного пороху. — В понеділок 6. ц. м. згинув під колесами особового поїзду на головному двірці у Львові залізничник Казимир Тимор, що жив постійно у Миклі під Львовом. Досі не вдалося ствердити, чи Тимор сам кинувся під колеса поїзду, чи впав під них з власної необережности.

Театри.

Міський великий театр.

7-го т. 7·30 веч. „Дон Паскаль", комічна опера.

8-го т. 7·30 веч. „Паяци" і „Кавалєріа Рустікана".

КІНА.

„Аполльо": „Бігамія" і комедія.
„Байка": „Про що не вільно думати".
„Лев": „Небезпечна дівчина".
„Палас": „Кріваве букво".
„Фатаморгана": „Любовниця".

Зі спортового життя.

Україна—Кадімаг (Борислав) 9:1 (3:1).
Україна—Ропник (Борислав) 12:3 (6:0).

На запрошення українського спортового клюбу Ропник виїхала Україна до Борислава і розіграла в суботу 4. ц. м. змагання з жидівською дружиною Кадімаг, а в неділю з Ропником. Кадімаг – це амбітна дружина, яка в першій половині ставила Україні сильний опір і щойно в другій половині не видержала темпа й уляглa сильнішому противникові у відношенні 9:1.

На другий день відбулися змагання України з Ропником. Ропник — це дуже симпатична молода дружина, яка складається з нашої робітничої і ремісничої молоді. При цій амбіції і запалі, яку проявили ці молодці в грі з Україною, сміло можна ворожити Ропникові гарні спортові успіхи. Що найважніше, це те, що Бориславці — дивно здисципліновано одинацятка і серце радувалося глядіти, як дві українські дружини змагаються на зеленій мураві чемно, спокійно, серед обявів взаїмної симпатії. Велике признання належиться видїлові Ропника, який зумів у такім короткім часі ущляхотнити цей сирий матеріял. А користь з нього для нації безперечна, бо молодь наша в цілім нафтовім басейні наражена більше на денаціоналізацію і деправацію, ніж деінде.

Сама гра велася цілий час під знаком переваги України. Щойно в другій половині, коли Україна дещо попустила, Ропник, отрясшися з першої треми, взявся до роботи, перевів кілька гарних потягнень, які навіть тричі увінчалися успіхом. Загальний вислід 12:3 для України. Судіював в обох днях п. Вертола добре.

В неділю зібралася на грищі численно українська публика, яка гучно оплескувала успіхи обох дружин. Між іншими приглядався змаганням посол Максимович, який з великим признанням висказувався про гру України. На милий спомин з Борислава привезла Україна з собою 3 китиці, які їй вручили представники дрогобицького Підгіря, Ропника й українського громадянства.

Сокіл IV.—Сокіл-Борщовичі 9:1 (4:0).

Попередні змагання з 15.VII. н. р. виграв Сокіл-Борщовичі з вислідом 4:0 (2:0). В змаганнях цієї неділі, що відбулися на площі Сокола-Батька, Сокіл IV. мав увесь час перевагу, яку й використав, як слід. Судіював п. Бідостоцький.

Мистецтва Ліги.

Чорні—Варшавянка 3:0 (0:0).
Рух—Гасмонея 4:3 (0:3).
Легія—І.Ф.Ц. 4:3 (3:3).
Висла—Т.К.С. 9:0 (5:0).
Краковія—Шлеськ 1:0 (0:0).
Туристи—Польонія 5:0 (0:0).

Польонія (Перемишль)—Ревера (Станиславів) 3:0. Змагання за мистецтво А-класи львівського округа.

Бяли Ожел—Світезя 1:0 (0:0). Змагання за вхід до А-класи.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Ольга з Федевів-Гинилевичів Коленська,

жена о. Володимира декана, совітника і пароха села Словної, Сянічького повіту, упокоїлася в Бозі в дні 19 травня ц. р.

З бл. п. Ольгою зійшла в могилу одна із тих ясних появ, якою була та „Імость" з передвоєнної доби, з того часу, коли то двох думок не було не лиш у нижчих сферах священичих, але й у вищих в тому, що праця для Церкви мусить іти поруч праці для Народа, що нарушення прав Церкви — це нарушення прав Народу. — Поєднича, скромна, невибаглива для себе, повна посвяти для других. Ціле життя провела серед сільського люду, якому віддалася цілим єством. Закладання брацтв і праця серед них — отсе була та форма, яка обняла собою діяльність для сільського загалу у бл. п. Ольги. — Із-за горячого патріотизму в часі війни дождалася доносів, які спричинили богато терпінь бл. п. Ользі, так в часі відвороту австрійської армії, як і в часі війни 1918/19. — Нині, коли суспільність переважно спокійно глядить, як навіть свої ломлять засадничі, споконвічні права церкви, а тим самим цілого Народу, ніхто й не догадуєся, що ще недавно сама відзнака брацтва з хрестом, питомим східньому обрядові, наражала на втрату життя з рук ворога!

В часі заверухи воєнної 1918/19, будучи у Терлі к. Хирова, на самому фронті перенесла ціле горе цивільного, безборонного населення, що знайшлося в обличчю узброєного ворога, підчас коли еї мужа о. Володимира, легіоністи транспортували у Перемишль.

Ту сильну, безінтересовну любов рідного простолюдя і відвагу ставати в обороні добрих його традицій, защіпила бл. п. Ольга у численне своє покоління, у тих своїх дочок і синів, переважно на духовних становищах в перемиській дієцезії, що пішли слідами одиноких еї радощів, якими праця для нас і слідами еї горя.

Умирала бл. п. Ольга зі свідомістю сповнення обовязків для загалу, але й у свідомости, що не була в силі приналити щастя народу і своїм дітям, бо смерть заскочила її в часі загального лихоліття, а особисто її дітей.

Сумно грали дзвони в дні 22. травня 1928 р., коли повагом все вище і вище йшла домовина на раменах синів. Задумчивою була та маса простолюдя сільського, місцевого і сусідніх сіл, що вслухувалася уважно у прощальні бесіди і співи, що вкінці глядїла, як серед могучих гір і лісів дрімучих виростала нова могила, ставав хрест, як завершення змагань одиниці і як сильний, невблаганий поклик до хочби найтихшого, однак неустрашимого, недужавого, простолінійного походу під ширим, широко розвиненим, правдивим стягом народнім і церковнім в обороні всего, що дороге, широким масам. — І поклик той вдирався у серця її синів і дочок. — Хрест — жертва на могилі найдорожчої їм туземної людини, враз з діймаючим болем спричиняв гарт їх душ, їх. урожеців перемиської землі – родив завзяття постояти за честь і славу тої Перемищини, що раньше все славилася солідарністю і непохитністю молодшого і старшого духовенства, коли лиш хтонебудь сків зарисовувати чи валити питомевні черти української Церкви... 200 1—1

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр під дир. Панаса Карабіневича.

Брошнів: 8.VIII. Маруся Богуславка.
Рожнітів: 9.VIII. Маруся Богуславка.
Перегінсько:
10.VIII. Гейша.
11.VIII. Вихрест.
12.VIII. Маруся Богуславка.

„Вертеп Наших Днів", Галактіона Чіпки і Ле-ле:

Городенка,	середа	8/8
Снятин,	четвер	9/8
Косів,	пятниця	10/8
Кути,	субота	11/8
Коломия,	неділя	12/8

193 2-3

Приготовчий курс для вступу до варшавської політехніки буде тревати від 16. VIII. — 11. IX. щодня від 15—16 години. Разом буде 100 годин викладів. Подання з матурою приймаються від 1. VII. — 14. VIII. від год. 15—17. Кошикова 80, тел. 29—89 або 49—93. Оплата 50 зл. за курс. Для слухачів резервовані мешкання. Оплата за мешкання 35 зол. від особи — За Управу „Української Студентської Громади" у Варшаві: Е. Чехович, у. з. голови, інж. К. Балас, секретар.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.